

**GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞINDAN
DETERJANLAR VE DETERJANLARDA KULLANILAN
YÜZEY AKTİF MADDELER HAKKINDA TEBLİĞ**

TEBLİĞ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; insan ve çevre sağlığının azami düzeyde korunmasını sağlayarak, deterjanların ve deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelerin piyasaya arzına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; deterjanların ve deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelerin piyasaya arzı için; deterjanlarda bulunan yüzey aktif maddelerin biyolojik parçalanabilirliğini, biyolojik parçalanabilirlik açısından yüzey aktif maddeler üzerindeki kısıtlamaları veya yasaklamaları, içerdikleri koku alerjenleri de dahil olmak üzere deterjanların etiketinde ve/veya ambalajındaki ek bilgileri ve imalatçıların, Bakanlığa ve yetkili sağlık personeline ibraz etmek üzere elinde bulundurması gereken bilgi ve belgeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

a) 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğe ve 15/1/1997 tarihli ve 97/9196 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Ürünlerinin İhracatının Arttırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karara dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin deterjan ile ilgili 648/2004/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğüne, 907/2006/EC ve 551/2009/EC sayılı Komisyon Tüzüklerine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

b) Komisyon: Avrupa Birliği Komisyonunu,

c) Deterjan: İnsan vücudunun temizliği dışında, yıkama ve temizleme işlemlerinde kullanılması amaçlanan sabunları ve/veya diğer yüzey aktif maddeleri içeren; sıvı, toz, pasta, bar, kalıp, kalıplanmış parça ve benzeri her türlü fiziksel formda olabilen; evlerde, kurumsal veya endüstriyel amaçlarla kullanılmak üzere piyasaya arz edilebilen herhangi bir madde veya karışımı,

Deterjan olarak kabul edilen diğer ürünler:

1) Yardımcı yıkama karışımı: Giysi, evsel çamaşırlar ve benzerlerinin ıslatılması (önyıkama), durulanması veya beyazlatılması amacıyla kullanılan,

2) Çamaşır yumuşatıcısı: Çamaşırların yıkanmasını tamamlayan işlemlerde çamaşırın yumuşatılması amacıyla kullanılan,

3) Temizlik karışımı: Evsel genel amaçlı temizleyiciler ve/veya diğer yüzey temizleme işlemleri için kullanılan (yüzeyler, malzemeler, ürünler, makineler, mekanik cihazlar, ulaşım araçları ve ilgili ekipmanlar, enstrümanlar, cihazlar, ve benzeri),

4) Diğer temizleme ve yıkama karışımları: Diğer yıkama ve temizleme işlemleri için kullanılan,

ç) Endüstriyel ve kurumsal deterjan: Özel ürün kullanımında uzmanlaşmış personel tarafından, evsel ortam dışında yıkama ve temizleme amaçları için kullanılan deterjanı,

d) Çözücü bazlı deterjanlar: Aktif maddesi organik çözücülerden oluşan, endüstriyel ve kurumsal temizleme amaçlarına yönelik olarak kullanılan deterjanı,

e) Yıkama: Çamaşırların, kıyafetlerin, bulaşıkların ve diğer sert yüzeylerin temizlenmesini,

f) Temizlemek: “TS EN ISO 862 Yüzey Aktif Maddeler-Terimler ve Tarifler” standardının içerisinde tanımlanan anlamı,

g) Madde: Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, üretiminde kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlığı ihtiva eden kimyasal elementleri ve bunların bileşikleri,

ğ) Karışım: İki veya daha fazla maddeden oluşan bir karışımı veya çözeltiyi,

h) Yüzey aktif madde: Yüzey aktif özelliklere sahip olan ve suyun yüzey gerilimini azaltabilen, su-hava arayüzünde yayılma veya tek katmanlı adsorpsiyon oluşturabilen, emülsiyon ve/veya mikroemülsiyon ve/veya miseller oluşturabilen ve su-katı ara yüzlerinde adsorpsiyon sağlayabilen cins ve boyutta bir veya daha fazla hidrofilik ve bir veya daha fazla hidrofobik gruptan oluşan deterjanlarda kullanılan herhangi bir organik madde ve/veya karışımı,

ı) Birincil biyolojik parçalanabilirlik: Yüzey aktif maddenin mikroorganizmalar tarafından parçalanması ve bunun neticesinde yüzey aktif özelliğinin kaybolmasına bağlı olarak yüzey aktif maddede meydana gelen ve ek-3'te belirtilmiş olan test metodlarıyla ölçülen yapısal değişikliği,

i) Nihai aerobik biyolojik parçalanabilirlik: Yüzey aktif maddenin oksijenle birlikte mikroorganizmalar tarafından tamamen kullanılması sonucunda, ek-3'te belirtilen test yöntemleriyle ölçülen karbondioksit, su ve diğer mevcut elementlerin mineral tuzlarına indirgenmesi (mineralleşmesi) ve yeni mikrobiyal hücre bileşenlerine (biyo-kitle) parçalanmasını ifade eden biyolojik parçalanabilirlik düzeyini,

j) Piyasaya arz: Bedelli veya bedelsiz olarak üçüncü tarafların kullanımına hazır hale getirmek suretiyle, ürünün yerli üretim veya ithalat yoluyla pazara sunulmasını,

k) İmalatçı: Bu Tebliğe uygun olarak, deterjanın veya deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddenin piyasaya arzından sorumlu olan üretici, ithalatçı, kendi hesabına çalışan ambalajcı veya bir deterjanın veya deterjan için kullanılan yüzey aktif maddenin özelliğini değiştiren veya etiketini düzenleyen veya değiştiren gerçek veya tüzel kişi ile bunların Türkiye dışında yerleşik olması halinde bu kişiler tarafından yetkilendirilen temsilciyi kapsayan gerçek veya tüzel kişiyi,

l) Dağıtıcı: Deterjanın veya deterjan yüzey aktif maddesinin özelliğini, etiketini veya ambalajını değiştirmeyen ve ithalatçı olarak iş yaptığı durumlar haricinde imalatçı olarak kabul edilmeyen kişiyi,

m) Yetkili sağlık personeli: Hasta bakım hizmeti sunmak, tanı koymak veya tedavi etmek amacıyla hareket eden ve mesleki gizlilik ilkelerine bağlı yetkili tıp doktorunu veya bu yetkili tıp doktorunun yönetimi altında çalışan kişiyi,

n) Teknik dosya: İmalatçı bilgileri ile ürüne ait bilgi ve belgeleri içeren dosyayı, ifade eder.

Piyasaya arz

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki deterjanlar ve deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddeler piyasaya arz edildiklerinde, bu Tebliğ ve eklerinde belirtilmiş olan şartlara, özelliklere, kısıtlamalara ve ilgili olduğu yerlerde 31/12/2009 tarihli ve 27449 dördüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuata uygun olmak zorundadır.

(2) Biyosidal Ürünler Yönetmeliğine göre aynı zamanda aktif maddeler olarak tanımlanan ve dezenfektan olarak kullanılan yüzey aktif maddeler, ek-2, ek-3, ek-4 ve ek-8’de belirtilenlerden muaftır. Bunlar;

a) Biyosidal Ürünler Yönetmeliği ek-1 veya ek-1/A’da listelenmiş,

b) Biyosidal Ürünler Yönetmeliğinin 15 inci maddesi kapsamında izin verilen biyosidal ürünlerin bileşenleridir.

(3) İkinci fıkrada geçen yüzey aktif maddeler, dezenfektan olarak kabul edilir. Biyosidal Ürünler Yönetmeliği gereği Türkiye Halk Sağlığı Kurumundan izin almış aktif maddeler içerisinde olmalıdır. Bu dezenfektanları içeren deterjanlar ise bu Tebliğin ek-7/A’daki dezenfektanlar için olan etiketleme hükümlerine tabidir.

(4) Deterjanların imalatçıların, yetkili temsilcilerinin ülke içinde veya Avrupa Birliği ülkelerinde ikamet etmesi gerekir.

(5) İmalatçılar, deterjanların ve/veya deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelerin, bu Tebliğ ve eklerinde belirtilmiş olan şartlara uygun olmasından sorumludur.

(6) Piyasaya ilk kez arz edilecek deterjanlar için imalatçılar, ürünü piyasaya arz etmeden önce bir defaya mahsus olmak üzere bunu Bakanlığa bildirmek zorundadır. İmalatçılar, ek-9’da yer alan Deterjan Bildirim Formlarını, bu Tebliğ hükümleri uyarınca, eksiksiz ve doğru

olarak Bakanlığa bildirimde bulunmak zorundadır. Bu formların Bakanlığa teslim edilmesi ile bildirim yapılmış sayılır. Bildirim kayıt numarasını içeren alındı yazısını teslim alan imalatçı ürünü piyasaya arz eder. Bakanlık tüm bildirimleri resmi internet sitesinde yayımlar. Uygun şekilde bildirim yapılmayan deterjanların piyasaya arz edilmeleri yasaktır. Ürün bildirim yapılmamasından itibaren bir ay içerisinde, piyasa gözetimi ve denetimini kolaylaştırmak amacıyla, piyasaya arz edilen ürünün etiket bilgilerinin ve 26/12/2008 tarihli ve 27092 mükerrer sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Tehlikeli Maddeler ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması ve Dağıtılması Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanmış ürüne ait güvenlik bilgi formlarının Bakanlığa sunulması zorunludur. Ek-10’daki bildirim kayıt belgesi Bakanlıkça imzalı ve mühürlü olarak imalatçıya verilir. Uygun şekilde bildirim yapılmayan deterjanların piyasaya arz edilmeleri yasaktır.

(7) İmalatçılar bildirimde yer alan hususlardan bir veya birkaçının değişmesi halinde, bu değişiklikleri, ürünü piyasaya arz etmeden önce, ek-9’da yer alan Deterjan Değişiklik Bildirim Formunu doldurarak Bakanlığa bildirimde bulunmak zorundadır. Ürün bildirim yapıldıktan sonra bir ay içerisinde, piyasa gözetimi ve denetimini kolaylaştırmak amacıyla, piyasaya arz edilen ürünün etiket bilgilerinin ve Tehlikeli Maddeler ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması ve Dağıtılması Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanmış ürüne ait güvenlik bilgi formlarını Bakanlığa sunmak zorundadır. Ek-10’daki bildirim kayıt belgesi Bakanlıkça imzalı ve mühürlü olarak imalatçıya verilir.

(8) Söz konusu ürünlerin ithalatı sırasında gümrük idarelerince bu bildirimlere ilişkin herhangi bir belge aranmaz.

Yüzey aktif maddelerin biyolojik parçalanabilirliğine dayanan kısıtlamalar ve yasaklı kimyasallar

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında, ek-3’teki nihai aerobik biyolojik parçalanabilirlik kriterlerini karşılayan yüzey aktif maddeler ve yüzey aktif maddeleri içeren deterjanlar, biyolojik parçalanabilirlik ile ilgili ek kısıtlamalara tabi olmaksızın piyasaya arz edilir.

(2) Bir deterjanın ek-3’teki nihai aerobik biyolojik parçalanabilirlik seviyesinden daha düşük seviyede olan yüzey aktif maddeleri içermesi durumunda, yüzey aktif maddeyi içeren endüstriyel veya kurumsal deterjanların imalatçıları ve/veya bunlarda kullanılan yüzey aktif maddelerin imalatçıları istisna talep edebilirler. İstisna talepleri, 7 nci, 8 inci ve 11 inci maddelere uygun olarak yapılır ve karar verilir.

(3) Deterjanların içindeki bütün yüzey aktif maddelerin nihai aerobik biyolojik parçalanabilirlik testlerini geçememeleri durumunda, birincil biyolojik parçalanabilirlik düzeyleri ölçülür. Birincil biyolojik parçalanabilirlik düzeyi, ek-2’de belirlenenden daha düşük olan deterjan yüzey aktif maddelerine istisna verilmez.

(4) Deterjanlarda NTA (Nitrilotriasetik asit) ve tuzları kullanılamaz.

İstisna başvurusu ve kabulü

MADDE 7 – (1) İmalatçı istisna talebi başvurusunu, 10 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtildiği üzere ve 8 inci maddenin birinci fıkrasında yer verilen kriterler ile ilgili kanıt sunarak, Bakanlığa yazılı olarak yapar.

(2) Başvuru dilekçesi ekinde, ek-3’te belirtildiği üzere, biyolojik parçalanabilirlik limitlerine uygun olmayan deterjanlardaki yüzey aktif maddelerin spesifik kullanımıyla ilgili güvenlik yönlerini değerlendirmek için gerekli olan bütün bilgiyi ve gerekçeleri içeren teknik bir dosya sunulur. Ayrıca;

a) Teknik dosya, ek-3’te belirtilen testlerin sonuçlarına ilaveten ek-2 ve ek-4’te belirtilen testlerin sonuçlarını ve bilgileri de içerir.

b) Ek-4’ün 4 üncü maddesinde belirtilen testler, sıralı bir yaklaşıma göre yapılır. Söz konusu sıralı yaklaşım, teknik bir kılavuz halinde bu Tebliğin yayımlanmasıyla birlikte Bakanlıkça yayımlanır. Bu kılavuzda gerekli olan durumlarda, iyi laboratuvar uygulamaları prensiplerinin uygulanmasını gerektiren testler de yer alır.

(3) Bakanlık birinci ve ikinci fıkralar uyarınca istisna için yapılan başvuruları inceler, istisna şartlarına uygunluğunu değerlendirir. İstisna başvurusu değerlendirmesi yapılırken;

a) Bakanlık bir madde ve/veya karışımın neden olduğu riskin değerlendirilmesini gerekli görürse başvurunun alınmasından itibaren üç ay içerisinde, bu Tebliğ kapsamında bildirilen veya hakkında bilgi verilen bu maddelerle ve/veya karışımlarla veyahut bunların dönüşüm ürünleriyle ilgili olarak daha fazla bilgi, doğrulama ve/veya referans testlerinin (Confirmatory test) yapılmasını talep eder. Bakanlık tarafından dosyanın değerlendirilme süresi, ancak dosyanın ek bilgileri tamamlandıktan sonra başlar. Eğer istenilen bilgi on iki ay içerisinde başvuru sahibi tarafından sağlanamaz ise söz konusu başvuru tamamlanmamış ve dolayısıyla geçersiz olarak kabul edilir. Böyle bir durumda, 8 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz.

b) Metabolitler hakkında daha fazla bilgi istenirse invitro ve diğer hayvan kullanılmayan test metodlarından maksimum seviyede faydalanılması için kademeli test etme stratejileri uygulanır.

(4) Bakanlık yaptığı inceleme sonucunda, uygun olduğunu tespit ettiği başvuru için istisna verilmesine karar verir. Gerekli olduğu takdirde, Bakanlık böyle bir karar almadan önce, üçüncü fıkrada belirtilen hususları değerlendirir.

(5) Bakanlık istisna talebini içeren başvuru teknik dosyasının tamamlanmasını müteakip en geç altı ay içerisinde karar verir.

(6) İstisnalar; ek-4'te belirtildiği üzere, tamamlayıcı risk değerlendirmelerinin sonuçlarına bağlı olarak, deterjanların içerisinde bulunan yüzey aktif maddelerin piyasaya arzını ve kullanılmasını sağlayabilir, sınırlayabilir veya kati bir şekilde kısıtlayabilir. Bu istisnalar, deterjanlarda bulunan yüzey aktif maddelerin piyasaya arzı ve kullanılması için aşamalı bir geçiş süresini içerebilir. Bakanlık istisna için yapılan başvuru teknik dosyasında önemli bir revizyonu gerektirecek bir bilgiye sahip olduğu zaman, söz konusu istisnayı yeniden gözden geçirir. Bu amaçla; imalatçı, talep üzerine ek-4/2'de belirtilen noktalar hakkında güncellenmiş olan teknik dosyayı Bakanlığa sunar. Bakanlık güncellenen bu bilgi doğrultusunda istisnayı uzatır, değiştirir veya sona erdirir. Bu durumda, bir, dört ve yedinci fıkralar ile 8 inci maddedeki gerekli değişikliklerin yapılması şartıyla yeniden uygulanır.

(7) Bakanlık istisna verilen yüzey aktif maddelerin listesini, ek-5'te öngörüldüğü üzere, ilgili şartlar veya kullanıma ilişkin kısıtlamalarla birlikte yayımlar ve Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirir.

İstisna verilmesi için gerekli şartlar

MADDE 8 – (1) Bakanlık istisna vermeyi düşündüğü durumlarda, bunu aşağıdaki kriterler doğrultusunda yapar:

- Geniş kapsamlı uygulamalardan ziyade, dar kapsamlı uygulamalarda kullanım,
- Yalnızca belirli endüstriyel ve/veya kurumsal uygulamalarda kullanım,
- Gıda güvenliği ve hijyen standartları dahil olmak üzere, sosyo-ekonomik faydalar ile karşılaştırıldığında ülke içerisinde satış hacmi ve kullanım şeklinin neden olduğu çevre veya sağlık riskinin düşük olması.

(2) Bakanlık istisna talebiyle ilgili bir karar vermediği sürece, imalatçının bu Tebliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce söz konusu yüzey aktif maddenin ülke içerisinde kullanımda olduğunu kanıtlayabilmesi ve istisna talebinin bu tarihten itibaren iki yıl içerisinde yapılmış olması şartıyla, ilgili yüzey aktif maddenin piyasaya arzına ve kullanılmasına izin verir.

(3) Bakanlık istisna vermeyi reddettiği durumda bunu, 7 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekilde imalatçıdan istisna talebi için başvuruyu aldığı tarihten itibaren on iki ay içerisinde yapar. Bakanlık söz konusu yüzey aktif maddenin piyasaya arzını ve kullanılmasını kademeli bir şekilde sonlandıracak olan bir geçiş dönemi başlatabilir. Bu geçiş dönemi, Bakanlığın karar aldığı tarihten itibaren iki yılı geçemez.

(4) Bakanlık bu Tebliğe göre uygun olmadığı belirlenen yüzey aktif maddelerin listesini ek-6'da yayımlar. Ayrıca Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirir.

Yüzey aktif maddelerin test edilmesi

MADDE 9 – (1) 5 inci ve 6 ncı madde ile ek-2, ek-3, ek-4 ve ek-8'de belirtilen tüm testler, ek-1/1'de belirtilen standartlara ve 26/12/2008 tarihli ve 27092 mükerrer sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin 14 üncü maddesi kapsamındaki test etme şartlarına uygun olarak yerine getirilir. Bu amaçla, iyi laboratuvar uygulamaları prensiplerinin uygulanmasının zorunlu olduğu testler hariç, TS EN ISO/IEC 17025 standardı veya iyi laboratuvar uygulamaları prensiplerinin tatbiki yeterlidir. TS EN ISO/IEC 17025 standardının yürürlüğe girmesinden önce, piyasaya arz edilen deterjanlarda yüzey aktif maddelerin kullanıldığı durumlarda, var olan en doğru ve geçerli bilimsel bilgiler kullanılarak yürütülen ve ek-1'de bahsedilen standartlarla karşılaştırılabilen bir standarda göre yapılmış olan mevcut testler uygulandığı takdirde, vaka bazında kabul edilir. İmalatçının veya Bakanlığın üzerinde şüpheli veya ihtilaflı bir durum olduğunu tespit ettiği vakalarda Bakanlık gerekli gördüğü takdirde Ekonomi Bakanlığı kanalıyla durumu Komisyona bildirir.

Laboratuvarların onaylanması

MADDE 10 – (1) Bakanlık Tebliğin yürütülmesiyle ilgili iletişim ve bilgi değişiminden sorumludur. Bakanlık, Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona gerekli bilgileri verir.

(2) Bakanlık, bu Tebliğin gerektirdiği testlerin yapılabilmesi için yeterli kapasiteye sahip yetkili ve onaylanmış laboratuvarların listesini, açık isim ve adresleri ile birlikte eksiksiz olarak, Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirir. Ek-1/1'de bahsedilen TS EN ISO/IEC 17025'e veya 9/3/2010 tarihli ve 27516 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan İyi Laboratuvar Uygulamaları Prensipleri, Test Birimlerinin Uyumuşlaştırılması, İyi Laboratuvar Uygulamalarının ve Çalışmaların Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesine uygun şekilde iyi laboratuvar uygulamaları prensiplerine göre yeterliliğini kanıtlayan laboratuvarlar, Bakanlık tarafından da onaylanmış laboratuvar olarak kabul edilir.

(3) Bakanlık onaylanmış laboratuvarın bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yeterliliği sağlamadığı konusunda haklı gerekçelere sahip ise ve laboratuvarın istenilen yeterliliği sağlamadığına karar verir ise onaylanmış laboratuvarın adı, dördüncü fıkrada belirtilen listeden çıkarılır. Bakanlık bu durumu, Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirir. İyi Laboratuvar Uygulamaları Prensipleri, Test Birimlerinin

Uyumlaştırılması, İyi Laboratuvar Uygulamalarının ve Çalışmaların Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinde öngörülen uygunsuzluk hükümlerinin uygulanacağı ve iyi laboratuvar uygulaması gerekliliklerine uygunluğunu iddia eden laboratuvarlar haricindeki laboratuvarlara, 16 ncı madde uygulanır.

(4) İkinci fıkrada belirtilen onaylanmış laboratuvarların listeleri, değişiklikler gerçekleştikçe yılda bir defa olmak üzere, Bakanlık tarafından Resmî Gazete’ de yayımlanır ve Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirilir.

İmalatçılar tarafından sağlanacak bilgiler

MADDE 11 – (1) 26/12/2008 tarihli ve 27092 mükerrer sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkındaki Yönetmeliğin 11 inci maddesinin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğ kapsamındaki maddeleri ve/veya karışımları piyasaya arz eden imalatçılar, talep edildiği zaman, Bakanlığa ibraz etmek üzere, aşağıda belirtilen bilgi ve dokümanları ellerinde bulundurur:

- a) Ek-3’te belirtilen testlerin bir veya birden fazla sonuçları hakkında bilgi,
- b) Ek-3’te belirtilen testleri geçmekte başarısız olan ve 7 nci madde uyarınca istisna talebinde bulunulan yüzey aktif maddeleri için;
 - 1) Ek-2’de belirtilen testlerin sonuçları hakkında teknik dosya,
 - 2) Ek-4’te belirtilen testlerin sonuçları ve bilgiler hakkında teknik dosya.

(2) Bu Tebliğin kapsamındaki maddeler ve/veya karışımlar piyasaya arz edildiği zaman imalatçı, yukarıda belirtilen ilgili testlerin doğru yapılmasından sorumludur. İmalatçı aynı zamanda, bu Tebliğe uygunluğu göstermek ve var ise kamunun bilgisine açık test sonuçları dışında kalan test sonuçlarına ilişkin mülkiyet haklarından yararlanmasına izin verildiğini kanıtlamak amacıyla yapılan testlerle ilgili dokümanları elinde hazır bulundurur.

(3) Bu Tebliğ kapsamındaki karışımları piyasaya arz eden imalatçılar, yetkili sağlık personelinin talebi üzerine gecikmeksizin ve herhangi bir ücret talep etmeksizin, bu Tebliğin ek-7/C’de öngörülen içerik veri belgesini sağlar. Ayrıca;

- a) Bakanlığın içerik veri belgesinin, yetkili sağlık personeline bilgi vermekle yetkilendirdiği ilgili kamu kurum/kuruluşuna sunulmasını isteme hakkı vardır.
- b) Veri belgesi içeriğindeki bilgiler, Bakanlıkça yetkilendirilen ilgili kamu kurum/kuruluşları ve yetkili sağlık personeli tarafından gizli tutulur ve sadece sağlık ile ilgili amaçlar için kullanılır.

(4) İmalatçılar, ürünle ilgili ek-11’de yer alan ürün bilgi ve teknik dosyasını da bulundurmak zorundadır.

(5) Yurt içindeki imalatçıların üretim yerlerinde bulunması gereken nitelikler ek-12’de belirtilmekte olup imalatçılar bu şartlara uymak zorundadırlar.

Kontrol önlemleri

MADDE 12 – (1) Bakanlık piyasaya arz edilen deterjanlar için referans metot (ek-8’de belirtilen test ve analitik metotlar) ile gerekli bütün kontrol önlemlerini uygulayarak, deterjanların bu Tebliğe uygunluklarını sağlar. Deterjanlar veya deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelere ilişkin yapılan ilk testin, bu Tebliğin hükümlerine uygun olması şartıyla; bu kontrol önlemleri imalatçılara, 10 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şartları yerine getiren laboratuvarlar tarafından yapılan testleri tekrar etme veya mükerrer veyahut ek testler için ücret ödeme yükümlülüğü getirmez.

(2) Bu Tebliğde ek-2, ek-3, ek-4 veya ek-8’de listelenmiş olan metotlara uygun olarak yapılan bir testin, yanıltıcı pozitif sonuçlar verdiğine dair ciddi bir bilimsel şüphenin varlığı halinde; Bakanlık bu sonuçları doğrular ise gerekli önlemleri alır ve bu durum, Bakanlık tarafından Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirilir.

Etiketleme ve ambalajlama

MADDE 13 – (1) Aşağıda yer verilen bilgiler, piyasaya arz edilen deterjanların ambalajları üzerinde Türkçe okunaklı, görünür ve silinmez şekilde yazılır:

- a) Ürünün adı ve ticari adı,
- b) Ürünün piyasaya arz edilmesinden sorumlu olan tarafın adı veya ticari adı ya da ticari markası ile açık adresi ve telefon numarası,
- c) 11 inci maddenin üçüncü fıkrasında bahsedilen içerik veri belgesinin edinilebileceği adres, telefon numarası ve mevcut ise elektronik posta adresi,
- ç) Amaçlanan kullanım alanları,

d) Nominal dolum miktarı,

e) İmalat tarihi ve seri/kod/parti numarası veya ürünün izlenebilirliğini sağlayabilecek uygun işaret,

f) Uyarılar (Bu bendin 2 ve 3 numaralı alt bentlerinde yer alan uyarılar yalnız elde yıkanan çamaşır/bulaşık deterjanı içindir.),

1- “Kullanma talimatını mutlaka okuyunuz.”,

2- “Çamaşırlarınızı ve bulaşıklarınızı yıkadıktan sonra bol su ile durulayınız.”,

3- “Cildi korumak amacıyla ellerin deterjanla uzun süre temasından kaçınınız.”,

4- “El, yüz, vücut ve gıda maddeleri temizliğinde kullanmayınız.”,

5- “Çocuklardan uzak tutunuz.”,

6- “Gıda maddelerinden uzakta bulundurunuz.”

g) Var ise, kullanılmaması gereken alanlar.

(2) Birinci fıkranın a, b, c ve ç bentlerinde belirtilen bilgiler, dökme olarak nakliyesi yapılan deterjanlara ilişik olarak bulunan her türlü doküman üzerinde de yer alır.

(3) Deterjanların ambalajları, ek-7/A’da belirtilen spesifikasyonlara uygun olarak içeriği gösterir. Ayrıca deterjanların ambalajları, kullanım talimatlarını ve gerekli ise özel önlemleri ve uyarıları da içerir.

(4) Çamaşır deterjanı olarak kullanılmak amacıyla piyasaya arz edilen deterjanların ambalajı üzerinde, yukarıdaki fıkralarda belirtilenlere ilaveten, ek-7/B’de verilen bilgilerin de yer alması gerekir.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen bilgiler, Türkçe olarak etiket ve ambalaj üzerinde yer alır. Gerekğinde bu bilgiler, Türkçe dışında başka bir dilde de yazılabilir.

(6) Özellikle kullanıcıyı hataya sevk edebilecek nitelikte olan, meyve gibi grafik tasvirlerinin, piyasaya arz edilen sıvı deterjanların ambalajları üzerinde yer almamasına ilişkin diğer mevzuat hükümleri saklıdır. Etiketlerde, ürünlerin satış için sergilenmesinde ve reklamlarında kullanılan metin, isimler, ticari marka, resim, figüratif desenler veya diğer şekiller, ürünlerin gerçekte sahip olmadıkları nitelikler varmış gibi kullanılamaz. Ayrıca bu yönde imada bulunulamaz.

(7) Bu maddenin hükümleri haricinde, Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkındaki Yönetmeliğin tehlikeli maddelerin ve karışımların sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesiyle ilgili olan hükümleri saklıdır.

(8) Ambalajlar, 10/4/2002 tarihli ve 24722 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Hazır Ambalajlı Mamullerin Ağırlık ve Hacim Esasına Göre Net Miktar Tespitine Dair Yönetmelik (76/211/AT) ile 4/8/2010 tarihli ve 27662 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Hazır Ambalajlı Mamullerin Nominal Dolum Miktarı ile İlgili Kuralların Belirlenmesine Dair Yönetmelik (2007/45/AT) çerçevesinde değerlendirilir. Ambalajlar, 24/8/2011 tarihli ve 28085 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olmak zorundadır.

Eklerin güncelleştirilmesi

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğin ekleri üzerinde, bilimsel ve teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak, gerekli değişiklikler Resmî Gazete’ de yayımlanarak yapılır.

Serbest dolaşım

MADDE 15 – (1) Deterjanların ve/veya deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelerinin bu Tebliğ şartlarına uygun olarak piyasaya arzı ve serbest dolaşımı esastır. Bakanlık; bu Tebliğin gerekliliklerini karşılayan deterjanların ve/veya deterjanlarda kullanılan yüzey aktif maddelerinin piyasaya arzını yasaklamaz, kısıtlamaz veya engellemez.

Tedbirler

MADDE 16 – (1) Bakanlık, belirli bir deterjanın bu Tebliğ hükümlerine uygunluğu belgelenmiş olsa dahi; insan sağlığı veya güvenliği, hayvan sağlığı veya güvenliği veya çevre açısından bir risk teşkil ettiğine dair haklı gerekçelere sahip olduğu takdirde, ilgili Bakanlıklarla koordinasyonu sağlayarak, bu deterjanın piyasaya arzını, kontrol yapılınca kadar, geçici olarak yasaklar veya özel şartlara tabi kılar ve kararı imalatçıya derhal bildirir. Bakanlık bu yöndeki kararını, gerekçeleriyle birlikte gecikmeksizin, Ekonomi Bakanlığı kanalıyla Komisyona bildirir.

Piyasa gözetimi ve denetimi

MADDE 17 – (1) Deterjanların piyasa gözetimi ve denetimi Bakanlık tarafından, bu Tebliğ hükümleri ile birlikte 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik ve 19/7/2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

(2) Piyasaya arz edilen deterjanın etiketi/ambalajı üzerinde ve ticari reklam veya ilanında yer alan somut iddiaları imalatçı, bilimsel nitelikte çalışmalara dair belgelerle ispatlar; denetim sırasında istenmesi halinde Bakanlığa sunar ve Bakanlıkça değerlendirilir.

Yaptırımlar

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ hükümlerine aykırı davranan veya faaliyet gösterenler hakkında fiilin niteliğine göre, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yasaklar

MADDE 19 – (1) Bakanlığa bildirimde bulunulmadan deterjan ürünlerin üretimi ve ithalatı yapılamaz ve piyasaya arz edilemez.

(2) Orijinal ambalajı dışında veya açıkta deterjan satışı yapılamaz.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hallerde ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Kılavuz

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğin uygulanmasını göstermek amacıyla Bakanlıkça gerekli kılavuzlar yayımlanır ve yayımlanan kılavuzların hükümleri, Tebliğ ile birlikte uygulanır.

Çözücü bazlı deterjanlar

MADDE 22 – (1) Gerekli hallerde Bakanlıkça bu Tebliğ hükümlerinin çözücü bazlı deterjanlara da uygulanması için bu Tebliğde ve/veya 21 inci maddede belirtilen kılavuzlarda değişiklikler yapılır.

Fosfatların kullanımı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Fosfatların kullanımı konusunda, uygulamaya yönelik yeni çevresel yaklaşımlar doğrultusunda yapılacak düzenlemeye kadar, deterjanlarda kullanılacak fosfat oranı P₂O₅ cinsinden en fazla %30, STPP cinsinden en fazla %52’dir. Etiket içerik listesinde P₂O₅ ya da STPP cinsinden ifade edilmelidir.

Önceki iş ve işlemlerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sağlık Bakanlığınca ya da Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca yapılan iş ve tesis edilen işlemler geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür